

სკოპინგის დასკვნა № 92

03.09.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის საცავების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება - მიღების და გადატვირთვის ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია და ექსპლუატაცია)

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“; ქ. ბათუმი, მიაკოვსკის ქ. №4;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 22.07.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: თ. გორდელაძე, შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ გარემოსდაცვითი მმართველი

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ მიერ წარმოდგენილია, ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის საცავების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება - მიღების და გადატვირთვის ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია და ექსპლუატაცია) სკოპინგის ნაგარიში.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით პროექტის მიზანია გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების გადატვირთვის მოცულობის გაზრდა (არსებულ 25 რეზერვუარს დაემატება კიდევ 7 ახალი რეზერვუარი). მოცულა გაიზრდება თვეში 50 000 ტონამდე, ანუ 600 ათას ტონამდე წელიწადში.

2002 წლის 23 დეკემბერს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „ბათუმის ნავთობის ტერმინალის“ ბათუმის საზღვაო-სავაჭრო პორტში თხევადი გაზის გადასატვირთ ტერმინალზე გაცემულია N65 სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა.

გამომდინარე იქიდან, რომ თხევადი გაზის გადასატვირთი ტერმინალი წარმოადგენს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტექნოლოგიურ ინფრასტრუქტურას და მის ექსპლუატაციასთან დაკავშირებული ყველა საკითხი აღწერილია საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ 2009 წლის 30 იანვარს გაცემულ №12 ეკოლოგიურ ექსპერტიზის დასკვნაში (შესაბამისად ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის 2009 წლის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში) კომპანიამ წერილით მომართა სამინისტროს და ითხოვა 2002 წლის N65 სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის გაუქმება. შესაბამისად 2019 წლის 17 ივნისს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მიერ გამოიცა ბრძანება N 2-546 შპს „ბათუმის

ნავთობის ტერმინალის“ ბათუმის საზღვაო პორტში თხევადი გაზის გადასატვირთ ტერმინალზე საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ 2002 წლის 23 დეკემბერს გაცემული №0024 გარემოსდაცვითი ნებართვის გაუქმების შესახებ.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ მიერ ამჟამად სამინისტროში წარმოდგენილი პროექტი წარმოადგენს 2009 წლის 30 იანვარს გაცემული №12 ეკოლოგიურ ექსპერტიზის დასკვნის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებას. ამასთან გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად მიმდინარე წლის 27 აგვისტოს პროექტთან დაკავშირებით გაიცა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N 2-822 ბრძანება (შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერმინალის საქმიანობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ).

კომპანიის მიერ გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების (გნა) შენახვის დამატებითი მოცულობების განთავსების მიზნით ახალი რეზერვუარების მშენებლობა, საკომპრესორო-სატუმბო სადგურის და სარკინიგზო ესტაკადის რეკონსტრუქცია დაგეგმილია შპს „აჭარინვესტის“ და შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე (ტერიტორიის ს/კ - 05.30.18.001). გნა-ს არსებული რეზერვუარებიდან უახლოეს საცხოვრებელ ზონამდე პირდაპირი მანძილი შეადგენს დაახლოებით 170 მ-ს. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გნა-ს მიღების და გადატვირთვის სადგურის ტერიტორიაზე განლაგებულია შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ნავთობშლამებისა და ნავთობით დაბინძურებული გრუნტების დროებითი განთავსების მოედნები. ამავე ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს შპს „სიგმატიქსი“, რომელიც ახდენს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ მიერ გადაცემული ნავთობშლამების ინსინერაციას. გნა-ს რეზერვუარების მიმდებარედ განთავსებულია შპს „აჭარგაზის“ რეზერვუარები (7 ცალი). საპროექტო მიწის ნაკვეთის დასავლეთით, განლაგებულია შპს „ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის“ ტერიტორია, სამხრეთ - დასავლეთით შპს „ბათუმი პეტროლეუმის“ სარეზერვუარო პარკები, სამხრეთით - ნავთობტერმინალის ავტომეურნეობა.

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების მიღების, შენახვის და გადატვირთვის არსებული ინფრასტრუქტურა შედგება შემდეგი საწარმოო ობიექტებისგან: მიწისზედა რეზერვუარები (25 ცალი - 200 მ³) საერთო მოცულობით 5 000 მ³; ჩამოსასხმელი 2 ჩიხიანი 84 მ სიგრძის სარკინიგზო ესტაკადა და ჩამოსასხმელი 1 ჩიხიანი 25 მ. სიგრძის სარკინიგზო ესტაკადა; საკომპრესორო სადგური; საოპერატორო შენობა (სადაც განთავსებულია მართვის პულტი); 3,316 კმ სიგრძის 2 ხაზიანი ტექნოლოგიური მილსადენი სარეზერვუარო პარკიდან საზღვაო ნავსადგურის N2 ნავმისადგომამდე (მილსადენის ერთი ხაზის დანიშნულებაა გათხევადებული აირის მიწოდება N2 ნავმისადგომზე მდგომ ტანკერში, მეორე ხაზის - კონდენსატის დაბრუნება ტანკერიდან სარეზერვუარო პარკში); აზოტის დანადგარი (მილსადენების გასაწმენდად და ნარჩენი გნა-ს გამოსაჭირხნად); 3000 მ³ სახანძრო წყლის რეზერვუარი; გნა-ს ვაგონცისტერნების ასაწონი სარკინიგზო სასწორი; ავტოესტაკადა ავტოცისტერნებისთვის (გათხევადებული აირის გაცემა შესაძლებელია ასევე ავტოცისტერნების საშუალებითაც, ავტოესტაკადაზე დგება 2 ავტომანქანა); N2 სატვირთო ნავმისადგომი. ბათუმის ნავთობტერმინალი ექსპლუატაციას უწევს 4 ნავმისადგომს. №2 ნავმისადგომზე ხორციელდება გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების ჩატვირთვა ტანკერებში. №2 ნავმისადგომზე დამონტაჟებულია ატმოსფერული ჰაერის ნახშირწყალბადებით დაგაზიანების ავტომატურად გამზომი ხელსაწყო სიგნალიზაციით. №2 ნავმისადგომების უბანზე განთავსებულია ასევე, სანიაღვრე და საწარმოო ჩამდინარე წყლების შეგროვებისა და გაწმენდის ტექნოლოგიური სისტემები.

არსებული რეზერვუარები გამოიყენება გნა-ს მიღება, შენახვა და გაცემის ტექნოლოგიური პროცესში. რეზერვუარების თითოეული ჯგუფი შემოზღუდულია 1,2 მ. სიმაღლის ბეტონის კედლით, რეზერვუარების თითოეული ჯგუფის ირგვლივ მოწყობილია ხანძარსაწინააღმდეგო გასასვლელი. გნა-ს სარეზერვუარო პარკის მიმართულებით აირგამყვან მილსადენებზე შემომზღუდავი ღობიდან 10 მ-ის დაშორებით დამონტაჟებულია ფეთქებადუსაფრთხო ბურთულიანი ონკანები ელექტროამძრავით, რომლებიც განკუთვნილია გნა-ს სარეზერვუარო პარკის და სატუმბო-საკომპრესორო საამქროს გასათიშად ხანძრის წარმოშობის შემთხვევაში.

დღეის მდგომარეობით გნა-ს გადატვირთვის წლიური საპროექტო სიმძლავრეა - 252 000 ტონა, სარეზერვუარო პარკის საერთო მოცულობა - 5000 მ³, სარეზერვუარო პარკის სასარგებლო მოცულობა (შევსების კოეფიციენტის 0,85-ის გათვალისწინებით) – 4250 მ³, გნა-ს მიღები ტანკერის მაქსიმალური მოცულობა - 3500 მ³. გნა-ს მიღება-შენახვა-გადატვირთვის პროცესი უზრუნველყოფილია მთლიანი ტექნოლოგიური ციკლის ცალკეული ტექნოლოგიური ოპერაციების მთავარი საოპერატორო პულტიდან.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ მიერ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ძირითადი ღონისძიებები: არსებული 5000 მ³ ტევადობის საცავების გვერდით აშენდება თხევადი ნახშირწყალბადოვანი აირის (გნა) 7 (შვიდი) ახალი საცავი, საერთო მოცულობით 21 000 მ³; რეკონსტრუქცია ჩაუტარდება ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის უნაპირო ნავმისადგომის გემსაბმელს, გაყვანილი იქნება უნაპირო ნავმისადგომზე მდგომ ტანკერებში გნა-ს გადასატვირთი მოტივტივე შლანგები; გნა-ს ახალ საცავებსა და უნაპირო ნავმისადგომს შორის დამონტაჟდება ახალი მილსადენები; გაფართოვდება ვაგონცისტერნებიდან გნა-ს ჩამოსასხმელი სარკინიგზო ესტაკადა და გაიზრდება მისი გამტარუნარიანობა; კაპიტალური რემონტი ჩაუტარდება ობიექტზე მისასვლელ სარკინიგზო ხაზს; რეკონსტრუქცია ჩაუტარდება და გაიზრდება გნა-ს გადასატუმბი საკომპრესორო დანადგარების სიმძლავრე; დამონტაჟდება თხევადი აზოტის ახალი, უფრო მეტი სიმძლავრის დანადგარი; რეკონსტრუქციას დაექვემდებარება და განახლდება: გნა-ს მიღების, შენახვის და გადატვირთვის ტექნოლოგიური პროცესების მართვის ავტომატიზირებული სისტემები, გნა-ს სარეზერვუარო პარკებში და ნავმისადგომებზე დაგაზიანების კონტროლის სისტემები, გნა-ს სარეზერვუარო პარკებში და ნავმისადგომებზე სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფის სისტემები, ავარიული ელექტრომომარაგების სისტემა, წყალმომარაგების და საკანალიზაციო სისტემები, მომსახურების და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების შენობები.

საპროექტო რეზერვუარები განთავსდება 3 მეტრ სიღრმეზე, ბეტონის საძირკვლებზე. მიწაყრილი და სარეზერვუარო პარკის შიდა ტერიტორია დაიფარება წყალგაუმტარი ფენით. სარეზერვუარო პარკის გარშემო ეწყობა საავტომობილო გზა, სიგანით 3,5 მ. შემოზვინვიდან 15 მ-ს მოშორებით მოეწყობა ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების რგოლური ქსელის სახანძრო ჰიდრანტები. რეზერვუარების პარკი აღიჭურვება ხანძრის ქაფით ქრობის და წყლით გაგრილების ავტომატური სისტემით. გნა-ს რეზერვუარების დამცავი სარქველებიდან აირის გაყვანა გათვალისწინებული იქნება გამფრქვევი მილსადენების მეშვეობით, რომლებიც დამონტაჟდება რეზერვუარების მომსახურების მოედნიდან (მიწაყრილის ზედაპირიდან) 3 მ. სიმაღლეზე. შიდასამოედნო მილსადენები გაყვანილი იქნება მიწის ზემოთ დაბალ დგარებზე. რეკონსტრუქციის შემდეგ სარკინიგზო ესტაკადა კვლავ ორჩიხიანი იქნება. თითოეულ ჩიხში ერთდროულად 15 ვაგონ-ცისტერნის მიწოდება იქნება შესაძლებელი (ჯამში 30 ვაგონ-ცისტერნა). არსებული საკომპრესოროს მიმდებარედ ფარდულში მოეწყობა გნა-ს ახალი სატუმბო-საკომპრესორო სადგური, სადაც დამონტაჟდება 21 000 მ³ რეზერვუარების პარკის მომსახურებისათვის ახალი საკომპრესორო და სატუმბო დანადგარები (ახალი საკომპრესორო სადგურის საშუალებით გნა-ს რეზერვუარებში და უნაპირო ნავმისადგომზე მდგომ ტანკერებში გნა-ს გადატუმბვის

სიჩქარე 300 – 350 ტონა/სთ იქნება). გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების ტრანსპორტირება ახალი სარეზერვუარო პარკიდან ნავმისადგომამდე განხორციელდება ძველი მილსადენების პარალელურად, 2 მილსადენით, თითოეული მათგანის საერთო სიგრძე შეადგენს 3.5 კმ -ს. როგორც ზემოთ აღინიშნა სარეკონსტრუქციო სამუშაოები დაგეგმილია ასევე უნაპირო ნავმისადგომზეც, სადაც უნდა მოეწყოს 10000 ტონა წყალწყვის გნა-ს გადამზიდი ტანკერების გემსაბმელი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, 2002 წელს შესრულებული სარეკონსტრუქციო სამუშაოების შედეგად განახლდა გემსაბმელი და ღუბით დამაგრების სისტემა, სანავიგაციო სისტემა და ნავთობის ჩასატვირთი წყალქვეშა მილსადენები, რომლებიც დღემდე ექსპლუატაციაშია. ნავთობის ჩასატვირთი წყალქვეშა მილსადენები დაწყობილია ზღვის ფსკერზე (სულ, 3 ერთეული წყალქვეშა მილსადენია).

გნა-ს მიღების და გადატვირთვის სადგურის სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლით მომარაგება ხორციელდება ქ. ბათუმის წყალსადენის ქსელიდან. ტექნიკური და სახანძრო დანიშნულებით წყლით მომარაგება - ტერმინალის ტექნიკური წყალმომარაგების სისტემიდან. სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების შეგროვება ხდება ჰერმეტიკული საასენიზაციო ორმოს საშუალებით, ხოლო საწარმოო-სანიაღვრე წყლები ჩართულია საწარმოო უბნის ტერიტორიაზე მოწყობილ ნავთობდამჭერში, საიდანაც გაწმენდილი წყალი ჩაედინება მდ. კუბასწყალში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა მოეწყო 2019 წლის 8 აგვისტოს ქალაქ ბათუმის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და საქმიანობის განმახორციელებელის წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე, ასევე სკოპინგის ანგარიშის ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაინტერესებული საზოგადოების მხრიდან შენიშვნები/მოსაზრებები პროექტთან დაკავშირებით არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული კვლევითი სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.

4. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
- არსებული საქმიანობის დეტალური აღწერა;
- მიმდინარე საქმიანობის და დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა;
- გნა-ს მიღება-გაცემის არსებული და საპროექტო ინფრასტრუქტურის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ტექნოლოგიური ციკლის ჰერმეტიულობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ნახშირწყალბადოვანი აირების მიღების და გადატვირთვის ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის მოწყობა-ექსპლუატაციის დეტალური პროექტის აღწერა (ტექნიკური პარამეტრები; საპროექტო ტერიტორიის Shp ფაილები, საკადასტრო კოდი);
- სარეზერვუარო პარკის ტერიტორიაზე დაგეგმილი სარეკონსტრუქციო (სამშენებლო) სამუშაოების აღწერა;
- დეტალური ინფორმაცია საპროექტო 7 რეზერვუარის შესახებ (ტექნიკური პარამეტრები; საპროექტო რეზერვუარებისთვის განკუთვნილი ტერიტორიის Shp ფაილები, GPS კოორდინატები);
- სარეზერვუარო პარკის დეტალური აღწერა შესაბამისი თანდართული სქემით;
- არსებული და დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიური სქემის და ტექნოლოგიური ციკლის აღწერა;
- საწარმოს ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე, მდინარემდე, ზღვის სანაპირომდე და უახლოეს საწარმოო ობიექტებამდე (ზემოაღნიშნული მანძილები, ასევე წარმოდგენილი იქნეს გზშ-ში აეროფოტო სურათის სახით);
- საპროექტო 7 რეზერვუარის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები, პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- სარეზერვუარო პარკის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე და საწარმოო წყლების მართვის საკითხები (დეტალურად);
- გამწმენდი მოწყობილობების (ნავთობდამკერი ან სხვ.) დეტალური აღწერა (სქემა; გამწმენდის ტიპი; პარამეტრები; გამწმენდის ეფექტურობა);
- ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია ხანძარსაწინააღმდეგო წყლების შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია რეზერვუარების გაგრილებისთვის გამოყენებული წყლის შესახებ (გამოყენებული წყლის მართვის საკითხები);
- დაგაზიანების კონტროლის სისტემების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- თხევადი აზოტის არსებული და საპროექტო დანადგარის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- უნაპირო ნავმისადგომზე დაგეგმილი სარეკონსტრუქციო სამუშაოების შესახებ ინფორმაცია, ამასთან დეტალური ინფორმაცია გემსაბმელის შესახებ;
- გნა-ს მიღება-გაცემის გეგმა-გრაფიკი, მიღება-გაცემის დეტალური აღწერა;
- საპროექტო საკომპრესორო-სატუმბი სადგურების დეტალური აღწერა;
- ავტოცისტერნებით გნა-ს გაცემის შემთხვევაში ტრანსპორტირების სქემა;
- ნარჩენების დასაწყობების ადგილები და მათი მართვის აღწერა;

- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მართვის საკითხები;
- ფუჭი ქანების მართვის საკითხები;
- გზის გაყვანის შესახებ ინფორმაცია;
- სარკინიგზო ესტაკადის რეკონსტრუქციის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- გენერალური გეგმა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- გნა-ს გადასატვირთი ახალი მილსადენების გასაყვანი ტრასის Shp ფაილები;

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღების და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა. ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება გათხვებადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების მიღების და გადატვირთვის ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- სარეკონსტრუქციო სამუშაოების განხორციელებისას მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები, გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- განისაზღვროს ნიადაგის/გრუნტის ზედაპირული ფენის დაბინძურების მაღალი რისკის უბნები, შემუშავდეს შესაბამისი დაბინძურებისაგან დაცვის პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე, ზედაპირული წყლების ობიექტების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ჩამდინარე წყლებთან ერთად ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების (ზ.დ.ჩ) პროექტი სკოპინგით წარმოდგენილი ცვლილების გათვალისწინებით;
- ზემოქმედება შავი ზღვის სანაპირო ზოლზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- კუმულაციური ზემოქმედება. საქმიანობის განხორციელების ზონაში არსებული ობიექტების ემისიების, საანგარიშო წერტილების განსაზღვრა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;

- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
 - გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ❖ ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ინტენსივობების ანგარიშისას გამოყენებული უნდა იყოს საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N435 დადგენილებით გათვალისწინებული ტექნოლოგიური დანაკარგების ნორმები (ტექნოლოგიური დანაკარგების ნორმები თუ არ იქნება გამოყენებული, გზშ-ს ანგარიშში დეტალურად უნდა იყოს მოცემული რა მეთოდოლოგიით მოხდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების ინტენსივობების ანგარიში).
- ❖ გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე (გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის საცავების ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება - მიღების და გადატვირთვის ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია და ექსპლუატაცია) **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.